

Co-funded by
the European Union

PLANNING

SEEDS

PLANNING SEEDS

Σχεδιασμός Κοινοτήτων Αλληλέγγυας Οικονομίας για την Κοινωνική,
Οικονομική και Περιβαλλοντική Αειφορία
Ενότητα 1 : Αειφόρος γεωργία στην Ευρώπη

Center for
Not-for-profit
Law

diesis
network

kmop
EDUCATION HUB

tamat

PLANNING
SEEDS

Πίνακας περιεχομένων

1. Κατανόηση της βιώσιμης γεωργίας
2. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της γεωργίας
3. Η οικονομική και κοινωνική διάσταση
4. Βιώσιμες γεωργικές πρακτικές
5. Οι ευρωπαϊκές γεωργικές πολιτικές και στρατηγικές

Co-funded by
the European Union

Σύντομη εισαγωγή σχετικά με την ενότητα, τους στόχους και τα αποτελέσματα εκμάθησης

Η αειφόρος γεωργία αποτελεί βασικό πυλώνα των προσπαθειών της Ευρώπης να δημιουργήσει ένα πιο ανθεκτικό και φιλικό προς το περιβάλλον μέλλον.

Με την εξισορρόπηση της οικονομικής βιωσιμότητας, της περιβαλλοντικής διαχείρισης και της κοινωνικής ευθύνης, η βιώσιμη γεωργία επιδιώκει να καλύψει τις τρέχουσες ανάγκες χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους.

Αυτή η ενότητα θα εμβαθύνει στις αρχές, τις πρακτικές και τις επιπτώσεις της βιώσιμης γεωργίας εντός του ευρωπαϊκού πλαισίου, λαμβάνοντας υπόψη ότι η αειφόρος γεωργία δεν είναι απλώς ένα ιδεαλιστικό όραμα, αλλά μια πρακτική αναγκαιότητα για την αντιμετώπιση των πιεστικών περιβαλλοντικών, οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη. Με την Πράσινη Συμφωνία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη στρατηγική "Από το αγρόκτημα στο πιάτο" να δίνουν έμφαση στη μετάβαση σε βιώσιμα συστήματα τροφίμων, η κατανόηση και η εφαρμογή βιώσιμων γεωργικών πρακτικών δεν υπήρξε ποτέ πιο κρίσιμη.

Co-funded by
the European Union

Σύντομη εισαγωγή σχετικά με την ενότητα, τους στόχους και τις αρμοδιότητές της

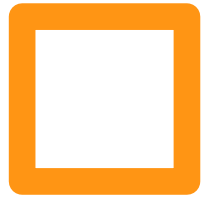
Στόχοι εκμάθησης

1. Ηθική και βιώσιμη σκέψη: να προβληματιστείτε σχετικά με το πόσο βιώσιμοι είναι οι μακροπρόθεσμοι κοινωνικοί, πολιτιστικοί και οικονομικοί στόχοι, καθώς και σχετικά με την πορεία δράσης που έχει επιλεγεί.
2. Προώθηση της φύσης: να αναγνωρίσετε ότι οι άνθρωποι αποτελούν μέρος της φύσης, και σέβονται τις ανάγκες και τα δικαιώματα όλων των ειδών και της ίδιας της φύσης, προκειμένου να αποκαταστήσουν και να αναδημιουργήσουν υγιή και ανθεκτικά οικοσυστήματα.
3. Συστήματα σκέψης: να προσεγγίσετε ένα πρόβλημα βιωσιμότητας από όλες τις πλευρές· να εξετάσετε τον χρόνο, τον χώρο και το πλαίσιο, προκειμένου να κατανοήσετε πώς τα στοιχεία αλληλεπιδρούν μέσα και μεταξύ των συστημάτων.
4. Πολιτική υπηρεσία: να διερευνήσετε το πολιτικό σύστημα, να εντοπίσετε την πολιτική ευθύνη και την ευθύνη για μη βιώσιμη συμπεριφορά και να απαιτεί αποτελεσματικές πολιτικές για τη βιωσιμότητα.

Co-funded by
the European Union

Κατανοώντας Την Αειφόρο Γεωργία

Co-funded by
the European Union

Κατανοώντας την Αειφόρο Γεωργία

Ποια είναι η σχέση μεταξύ γεωργίας και αειφορίας;
Τι σημαίνει "βιώσιμη γεωργία" και γιατί η εξάπλωση
των βιώσιμων συστημάτων παραγωγής αποτελεί
καίριο στοιχείο;

Η Δρ. Luisa Paolotti, από το Τμήμα Γεωργικών, Διατροφικών
και Περιβαλλοντικών Επιστημών του Πανεπιστημίου
της Περούτζια, εξηγεί.

[Δείτε το βίντεο εδώ](#)

INTRODUCTION TO SUSTAINABLE AGRICULTURE

ENGLISH

Co-funded by
the European Union

Κατανοώντας την Αειφόρο Γεωργία

Ορισμός και αρχές

Η αειφόρος γεωργία είναι μια μέθοδος γεωργίας που δίνει προτεραιότητα στην μακροπρόθεσμη παραγωγικότητα και τη χρησιμότητα της γης, ελαχιστοποιώντας παράλληλα τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και προάγοντας την κοινωνική ισότητα. Περιλαμβάνει πρακτικές οι οποίες διατηρούν την υγεία του περιβάλλοντος, εξασφαλίζουν οικονομική κερδοφορία για τους αγρότες και προάγουν δίκαιες και ευεργετικές συνθήκες για τους αγρότες και τις τοπικές κοινωνίες.

Η έννοια της αειφόρου γεωργίας περιλαμβάνει τρεις βασικούς στόχους: ένα υγιές περιβάλλον, οικονομική κερδοφορία και κοινωνική δικαιοσύνη. Οι στόχοι αυτοί είναι αλληλένδετοι και απαιτούν μια ολιστική προσέγγιση για να διασφαλιστεί ότι τα γεωργικά συστήματα μπορούν να αντέξουν και να αναπτυχθούν.

Co-funded by
the European Union

Κατανοώντας την Αειφόρο Γεωργία

Περιβαλλοντική Υγεία

Η περιβαλλοντική υγεία στην αειφόρο γεωργία συνεπάγεται την ελαχιστοποίηση της χρήσης μη ανανεώσιμων πόρων, τη μείωση της ρύπανσης και τη διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω πρακτικών όπως η αμειψισπορά, η οποία συμβάλλει στη διατήρηση της γονιμότητας του εδάφους, και η ολοκληρωμένη διαχείριση παρασίτων, η οποία μειώνει την ανάγκη για χημικά παρασιτοκτόνα. Οι μέθοδοι αυτές βοηθούν στην προστασία του περιβάλλοντος, ενώ παράλληλα διατηρούν την παραγωγικότητα της γεωργίας.

Η αμειψισπορά αποτρέπει την υποβάθμιση του εδάφους με εναλλαγή των ειδών καλλιεργειών που καλλιεργούνται σε ένα συγκεκριμένο κομμάτι γης, γεγονός που συμβάλλει στη διατήρηση της ισορροπίας των θρεπτικών συστατικών στο έδαφος. Η ολοκληρωμένη διαχείριση παρασίτων (IPM) μειώνει την εξάρτηση από χημικά φυτοφάρμακα χρησιμοποιώντας φυσικούς θηρευτές, αμειψισπορά και βιολογικούς ελέγχους για τη διαχείριση των παρασίτων. Επιπλέον, οι αγροδοασοκομικές πρακτικές, οι οποίες ενσωματώνουν δέντρα και θάμνους στα συστήματα καλλιέργειας, ενισχύουν τη βιοποικιλότητα, βελτιώνουν την κατακράτηση νερού και παρέχουν βίοτοπο για την άγρια ζωή.

Κατανοώντας την Αειφόρο Γεωργία

Οικονομική κερδοφορία

Η οικονομική βιωσιμότητα είναι ζωτικής σημασίας για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία της αειφόρου γεωργίας. Οι αγρότες πρέπει να μπορούν να ζουν από τη γη τους, πράγμα που σημαίνει ότι οι βιώσιμες πρακτικές πρέπει να είναι οικονομικά εφικτές. Αυτό συχνά περιλαμβάνει τη μείωση της εξάρτησης από δαπανηρές εισροές όπως συνθετικά λιπάσματα και φυτοφάρμακα, και αντί για τη χρήση φυσικών μεθόδων για την ενίσχυση της γονιμότητας του εδάφους και τη διαχείριση των παρασίτων.

Η βιώσιμη γεωργία μπορεί να μειώσει το κόστος προωθώντας τη χρήση των τοπικά διαθέσιμων πόρων και μειώνοντας την εξάρτηση από χημικές εισροές. Επιπλέον, τα βιώσιμα προϊόντα συχνά απαιτούν υψηλότερες τιμές στην αγορά, ειδικά σε εξειδικευμένες αγορές για τα βιολογικά και τα τοπικά προϊόντα. Η ανάπτυξη διαφορετικών εισοδηματικών ροών, όπως ο αγροτουρισμός και οι άμεσες πωλήσεις μέσω των αγορών των αγροτών, μπορούν επίσης να ενισχύσουν την οικονομική σταθερότητα για τους αγρότες.

Co-funded by
the European Union

Κατανοώντας την Αειφόρο Γεωργία

Κοινωνική και Οικονομική Δικαιοσύνη

Η κοινωνική ισότητα αποτελεί βασική αρχή της βιώσιμης γεωργίας. Αυτό σημαίνει εξασφάλιση δίκαιων μισθών και συνθηκών εργασίας για τους αγρότες, στήριξη των τοπικών κοινοτήτων και προώθηση της ασφάλειας των τροφίμων. Η αειφόρος γεωργία έχει ως στόχο να ωφελήσει όλους τους ενδιαφερόμενους, από τους αγρότες και τους εργαζομένους μέχρι τους καταναλωτές και τις τοπικές κοινότητες.

Οι δίκαιες εργασιακές πρακτικές στη βιώσιμη γεωργία διασφαλίζουν ότι οι γεωργοί λαμβάνουν δίκαιους μισθούς και εργάζονται υπό ασφαλείς συνθήκες. Η στήριξη των τοπικών κοινοτήτων μέσω πρωτοβουλιών όπως η κοινοτική γεωργία (ΚΥΓ) και οι αγορές των αγροτών ενισχύουν τις τοπικές οικονομίες και παρέχουν στους καταναλωτές πρόσβαση σε φρέσκα, τοπικά παραγόμενα τρόφιμα. Προωθώντας την επισιτιστική ασφάλεια, η βιώσιμη γεωργία συμβάλλει στο να έχουν όλα τα μέλη της κοινότητας πρόσβαση σε θρεπτικά, ποιοτικά τρόφιμα.

Co-funded by
the European Union

Κατανόηση της αειφόρου γεωργίας

Ιστορικό πλαίσιο

Η Ευρώπη έχει μακρά και ποικίλη ιστορία γεωργικών πρακτικών, από παραδοσιακές μεθόδους έως σύγχρονες, εντατικές γεωργικές τεχνικές. Ωστόσο, αυτή η εντατικοποίηση έχει συχνά οδηγήσει σε αρνητικές περιβαλλοντικές και κοινωνικές συνέπειες. Η στροφή προς την αειφόρο γεωργία αποτελεί απάντηση στις προκλήσεις αυτές, με στόχο την ανάπτυξη γεωργικών πρακτικών που να είναι περιβαλλοντικά ορθές, οικονομικά βιώσιμες και κοινωνικά δίκαιες. Στην πραγματικότητα, ο 20ός αιώνας είδε μια δραματική αύξηση της γεωργικής παραγωγικότητας μέσω της Πράσινης Επανάστασης, η οποία εισήγαγε ποικιλίες καλλιεργειών υψηλής απόδοσης και τεχνικές εντατικής καλλιέργειας. Ωστόσο, αυτές οι πρόοδοι είχαν κόστος, συμπεριλαμβανομένης της υποβάθμισης του εδάφους, της απώλειας της βιοποικιλότητας και των κοινωνικών ανισοτήτων. Σήμερα, η βιώσιμη γεωργία επιδιώκει να αντιμετωπίσει αυτά τα ζητήματα ενσωματώνοντας την παραδοσιακή γνώση στη σύγχρονη επιστήμη και τεχνολογία.

Οι Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις της Γεωργίας

Co-funded by
the European Union

Οι Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις της Γεωργίας

Υγεία και διατήρηση του εδάφους

Ένα από τα κύρια μελήματα της αειφόρου γεωργίας είναι η διατήρηση της **υγείας του εδάφους**. Οι παραδοσιακές μέθοδοι καλλιέργειας συχνά οδηγούν στην υποβάθμιση του εδάφους μέσω της διάβρωσης, της εξάντλησης των θρεπτικών συστατικών και της απώλειας οργανικής ύλης. Οι βιώσιμες πρακτικές, όπως η αμειψισπορά, η κάλυψη των καλλιεργειών και η μειωμένη άροση, βοηθούν στη διατήρηση της δομής του εδάφους και της γονιμότητας. Οι εν λόγω μέθοδοι στηρίζουν επίσης τη βιοποικιλότητα του εδάφους, η οποία είναι απαραίτητη για την υγεία και την παραγωγικότητα του εδάφους.

Η αμειψισπορά περιλαμβάνει την καλλιέργεια διαφορετικών ειδών καλλιεργειών στην ίδια περιοχή σε διαδοχικές εποχές. Αυτή η πρακτική βοηθά στην πρόληψη της εξάντλησης συγκεκριμένων θρεπτικών συστατικών στο έδαφος, καθώς διαφορετικά φυτά έχουν διαφορετικές θρεπτικές απαιτήσεις. Η κάλυψη της καλλιέργειας, από την άλλη πλευρά, περιλαμβάνει τη φύτευση ορισμένων καλλιεργειών που καλύπτουν το έδαφος και το προστατεύουν από τη διάβρωση. Αυτές οι καλλιέργειες προσθέτουν επίσης οργανική ύλη στο έδαφος, βελτιώνοντας τη δομή και τη γονιμότητά του. Η μειωμένη άροση ελαχιστοποιεί τις διαταραχές του εδάφους, βοηθώντας στη διατήρηση της δομής του εδάφους και τη μείωση της διάβρωσης.

Οι καλλιέργειες καλύπτουν καλλιέργειες, όπως τριφύλλι ή σίκαλη, προστατεύουν το έδαφος από τη διάβρωση, παρέχοντας εδαφοκάλυψη κατά τη διάρκεια των εποχών εκτός εποχής. Αυτές οι καλλιέργειες βελτιώνουν επίσης τη δομή του εδάφους και τη γονιμότητα, προσθέτοντας οργανική ύλη όταν αποσυντίθενται. Οι μειωμένες μέθοδοι άροσης, όπως η μη-διαλείπουσα καλλιέργεια, διατηρούν τη δομή του εδάφους και μειώνουν τη διάβρωση αφήνοντας υπολείμματα καλλιεργειών στον αγρό και ελαχιστοποιώντας τη διατάραξη του εδάφους.

Co-funded by
the European Union

Οι Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις της Γεωργίας

Διαχείριση υδάτων

Η αποτελεσματική χρήση και διαχείριση των υδάτων είναι κρίσιμες συνιστώσες της βιώσιμης γεωργίας. Η συμβατική γεωργία μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική σπατάλη και ρύπανση των υδάτων, επηρεάζοντας αρνητικά τα τοπικά οικοσυστήματα. Οι βιώσιμες πρακτικές, όπως η στάγδην άρδευση, η συγκομιδή ομβρίων υδάτων και η διατήρηση παραποτάμιων ρυθμιστών, συμβάλλουν στη μείωση της κατανάλωσης νερού και στην πρόληψη της μόλυνσης των πηγών νερού. Αυτές οι μέθοδοι εξασφαλίζουν ότι οι υδάτινοι πόροι χρησιμοποιούνται με σύνεση και παραμένουν διαθέσιμοι για τις μελλοντικές γενιές.

Η στάγδην άρδευση παρέχει νερό απευθείας στις ρίζες των φυτών, μειώνοντας τα απόβλητα νερού μέσω εξάτμισης και απορροής. Αυτή η μέθοδος είναι ιδιαίτερα χρήσιμη σε περιοχές με περιορισμένους υδάτινους πόρους. Η συλλογή των όμβριων υδάτων περιλαμβάνει τη συλλογή και αποθήκευση των όμβριων υδάτων για γεωργική χρήση, μειώνοντας την ανάγκη για άντληση υπόγειων υδάτων. Η διατήρηση των παραποτάμιων ρυθμιστών - βλαστητικών περιοχών κατά μήκος των υδάτινων μαζών - βοηθά στο φιλτράρισμα της απορροής και στην πρόληψη της εισόδου ρύπων σε υδάτινες πηγές.

Τα συστήματα στάγδην άρδευσης μπορούν να μειώσουν σημαντικά τη χρήση νερού παραδίδοντας νερό απευθείας στη ριζική ζώνη του φυτού, ελαχιστοποιώντας την εξάτμιση και την απορροή. Τα συστήματα συλλογής βρόχινου νερού συλλαμβάνουν και αποθηκεύουν το βρόχινο νερό από στέγες και άλλες επιφάνειες για μεταγενέστερη χρήση στην άρδευση. Οι παρόχθιοι βούβαλοι, ή βλαστοί λωρίδες κατά μήκος των υδάτινων οδών, λειτουργούν ως φίλτρα για να παγιδεύσουν ιζήματα, θρεπτικά συστατικά και ρύπους, βελτιώνοντας την ποιότητα του νερού και προστατεύοντας τα υδάτινα οικοσυστήματα.

Co-funded by
the European Union

Οι Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις της Γεωργίας

Βιοποικιλότητα

Η βιοποικιλότητα είναι ζωτικής σημασίας για την ανθεκτικότητα και την παραγωγικότητα των γεωργικών συστημάτων. Οι πρακτικές μονοκαλλιέργειας, που είναι κοινές στη συμβατική γεωργία, μειώνουν τη βιοποικιλότητα και καθιστούν τις καλλιέργειες πιο ευπαθείς σε παράσιτα και ασθένειες. Η βιώσιμη γεωργία προάγει τη βιοποικιλότητα μέσω τεχνικών όπως η αλληλοεπικάλυψη, η αγροδασοκομία και η διατήρηση των φυσικών οικοτόπων εντός των γεωργικών τοπίων. Οι πρακτικές αυτές δημιουργούν ένα πιο ανθεκτικό γεωργικό σύστημα που μπορεί να αντέξει καλύτερα τις περιβαλλοντικές πιέσεις.

Η αλληλοκαλλιέργεια περιλαμβάνει την καλλιέργεια δύο ή περισσότερων καλλιεργειών μαζί, οι οποίες μπορούν να ενισχύσουν τη βιοποικιλότητα και να μειώσουν τα προβλήματα των παρασίτων και των ασθενειών. Η αγροδασοκομία ενσωματώνει δέντρα και θάμνους στα αγροτικά συστήματα, παρέχοντας βιότοπο για την άγρια ζωή και βελτιώνοντας την υγεία του εδάφους. Η διατήρηση των φυσικών οικοτόπων εντός των γεωργικών τοπίων υποστηρίζει τη βιοποικιλότητα και συμβάλλει στη διατήρηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος.

Η αλληλοκαλλιέργεια μπορεί να μειώσει την πίεση των παρασίτων και των ασθενειών διαφοροποιώντας τα φυτικά είδη μέσα σε ένα πεδίο, το οποίο διαταράσσει τους κύκλους των παρασίτων και των ασθενειών. Οι γεωργοδασοκομικές πρακτικές, όπως η φύτευση δένδρων και θάμνων παράλληλα με τις καλλιέργειες, ενισχύουν τη βιοποικιλότητα και παρέχουν πολλαπλά οφέλη, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της υγείας του εδάφους, της ενισχυμένης δέσμευσης άνθρακα και της αύξησης του φυσικού περιβάλλοντος για την άγρια ζωή. Η διατήρηση των φυσικών οικοτόπων σε γεωργικά τοπία, όπως οι θαμνοστοιχίες και οι υγρότοποι, υποστηρίζει τη βιοποικιλότητα και διατηρεί τις υπηρεσίες οικοσυστημάτων, όπως η επικονίαση και η διήθηση του νερού.

Co-funded by
the European Union

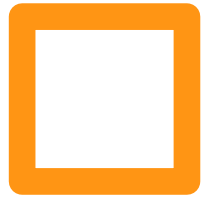
Οι Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις της Γεωργίας

Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής

Η γεωργία συμβάλλει σημαντικά στη εκκρίσιμη αερίων θερμοκηπίου, αλλά έχει και τη δυνατότητα να ειώσει την κλιματική αλλαγή. Οι βιώσιμες πρακτικές, όπως η βιολογική γεωργία, η δέσμευση του άνθρακα στο έδαφος και η μειωμένη εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, βοηθούν στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα της γεωργίας. Υιοθετώντας αυτές τις μεθόδους, οι αγρότες μπορούν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και στην οικοδόμηση ενός πιο βιώσιμου μέλλοντος.

Η βιολογική γεωργία αποφεύγει τη χρήση συνθετικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, τα οποία είναι σημαντικές πηγές εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Αντ' αυτού, οι βιολογικοί αγρότες χρησιμοποιούν φυσικές εισροές όπως λιπάσματα και κοπριά για να ενισχύσουν τη γονιμότητα του εδάφους'. Η δέσμευση του άνθρακα περιλαμβάνει την αποθήκευση άνθρακα στο έδαφος και στα φυτά, η οποία μπορεί να βοηθήσει στην αντιστάθμιση των εκπομπών από γεωργικές δραστηριότητες. Η μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα συνεπάγεται τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενεργειακά αποδοτικών πρακτικών στα αγροκτήματα.

Οι πρακτικές βιολογικής γεωργίας ενισχύουν την υγεία του εδάφους και μειώνουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, αποφεύγοντας τις συνθετικές εισροές και προωθώντας τη χρήση οργανικής ύλης. Οι τεχνικές δέσμευσης άνθρακα, όπως η περικοπή κάλυψης και η μειωμένη άρση, αυξάνουν την ποσότητα του άνθρακα που αποθηκεύεται στο έδαφος, βοηθώντας στην άμβλυση της κλιματικής αλλαγής. Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η ηλιακή και η αιολική ενέργεια, μπορούν να μειώσουν το αποτύπωμα άνθρακα των γεωργικών λειτουργιών παρέχοντας καθαρή, βιώσιμη ενέργεια.

Η Οικονομική και Κοινωνική διάσταση

Co-funded by
the European Union

Η Οικονομική και Κοινωνική Διάσταση

Οικονομική βιωσιμότητα για τους αγρότες

Η διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργίας είναι απαραίτητη για την μακροπρόθεσμη επιτυχία της βιώσιμης γεωργίας. Οι βιώσιμες πρακτικές μπορούν να οδηγήσουν σε εξοικονόμηση κόστους σε εισροές όπως λιπάσματα και φυτοφάρμακα. Επιπλέον, τα βιολογικά και βιώσιμα παραγόμενα προϊόντα συχνά αποφέρουν τιμές πριμοδότησης στην αγορά, παρέχοντας υψηλότερο εισόδημα για τους αγρότες. Η διαφοροποίηση των πηγών εισοδήματος μέσω δραστηριοτήτων όπως ο αγροτουρισμός και τα προϊόντα προστιθέμενης αξίας συμβάλλει επίσης στην οικονομική σταθερότητα.

Ο αγροτουρισμός περιλαμβάνει την πρόσκληση επισκεπτών σε αγροκτήματα για να γνωρίσουν τις γεωργικές δραστηριότητες και να μάθουν για τις γεωργικές πρακτικές. Αυτό μπορεί να αποτελέσει μια πρόσθετη πηγή εισοδήματος για τους γεωργούς και να προωθήσει την αειφόρο γεωργία σε ένα ευρύτερο κοινό. Τα προϊόντα προστιθέμενης αξίας, όπως οι μαρμελάδες, τα τυριά και άλλα μεταποιημένα αγαθά, μπορούν επίσης να παρέχουν υψηλότερο εισόδημα για τους αγρότες σε σύγκριση με τα ωμά γεωργικά προϊόντα.

Ο αγροτουρισμός μπορεί να δημιουργήσει πρόσθετες πηγές εσόδων προσελκύοντας επισκέπτες που ενδιαφέρονται να μάθουν για τις γεωργικές πρακτικές και να γνωρίσουν την αγροτική ζωή. Αυτό όχι μόνο δημιουργεί εισόδημα, αλλά και ευαισθητοποιεί σχετικά με τη βιώσιμη γεωργία

Co-funded by
the European Union

Η Οικονομική και Κοινωνική Διάσταση

Πρόσβαση στην αγορά και δίκαιο εμπόριο

Η πρόσβαση σε δίκαιες και δίκαιες αγορές είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομική βιωσιμότητα της βιώσιμης γεωργίας. Οι πρακτικές δίκαιου εμπορίου διασφαλίζουν ότι οι αγρότες λαμβάνουν δίκαιη αποζημίωση για τα προϊόντα τους, προωθώντας την οικονομική σταθερότητα και μειώνοντας τη φτώχεια. Με τη στήριξη του δίκαιου εμπορίου, οι καταναλωτές μπορούν να συμβάλουν στην επιβίωση των αγροτών και στη βιωσιμότητα των γεωργικών συστημάτων. Αυτό μπορεί να βοηθήσει τους αγρότες μικρής κλίμακας να επιτύχουν οικονομική σταθερότητα και να επενδύσουν σε βιώσιμες γεωργικές πρακτικές. Οι καταναλωτές μπορούν να στηρίξουν το δίκαιο εμπόριο αγοράζοντας προϊόντα με ετικέτες θεμιτού εμπορίου, γεγονός που δείχνει ότι τα προϊόντα πληρούν τα πρότυπα θεμιτού εμπορίου. Η πιστοποίηση δίκαιου εμπορίου μπορεί να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες στην αγορά για τους αγρότες μικρής κλίμακας, βοηθώντας τους να επιτύχουν οικονομική σταθερότητα και να επενδύσουν σε βιώσιμες πρακτικές. Οι καταναλωτές μπορούν να στηρίξουν το δίκαιο εμπόριο αγοράζοντας πιστοποιημένα προϊόντα, γεγονός που διασφαλίζει ότι οι αγορές τους συμβάλλουν σε δίκαια και βιώσιμα γεωργικά συστήματα.

Co-funded by
the European Union

Η Οικονομική και Κοινωνική Διάσταση

Όροι εργασίας

Η βιώσιμη γεωργία υποστηρίζει τη δίκαιη αμοιβή, τις ασφαλείς συνθήκες εργασίας και το σεβασμό των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Οι αρχές αυτές αφορούν την εκμετάλλευση που παρατηρείται συχνά στη συμβατική γεωργία και διασφαλίζουν ότι οι γεωργοί αντιμετωπίζονται με αξιοπρέπεια και σεβασμό. Με τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, η βιώσιμη γεωργία συμβάλλει στην κοινωνική ισότητα και δικαιοσύνη.

Οι δίκαιοι μισθοί διασφαλίζουν ότι οι γεωργοί λαμβάνουν αποζημίωση που αντανακλά την αξία της εργασίας τους. Οι ασφαλείς συνθήκες εργασίας περιλαμβάνουν την παροχή προστατευτικού εξοπλισμού, κατάρτισης και άλλων μέτρων για την πρόληψη ατυχημάτων και θεμάτων υγείας. Ο σεβασμός των δικαιωμάτων των εργαζομένων περιλαμβάνει την αναγνώριση του δικαιώματός τους να οργανώνονται, την παροχή επαρκών περιόδων ανάπαυσης και τη διασφάλιση ότι η εργασία τους δεν συνεπάγεται πρακτικές εκμετάλλευσης.

Η βελτίωση των συνθηκών εργασίας στη γεωργία είναι απαραίτητη για την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης και ισότητας. Οι δίκαιοι μισθοί και οι ασφαλείς συνθήκες εργασίας εξασφαλίζουν ότι οι γεωργοί αντιμετωπίζονται με αξιοπρέπεια και σεβασμό, μειώνοντας την εκμετάλλευση και βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής τους. Η αναγνώριση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, όπως το δικαίωμα οργάνωσης και πρόσβασης σε περιόδους ανάπαυσης, βελτιώνει την ευημερία τους και συμβάλλει στη συνολική βιωσιμότητα των γεωργικών συστημάτων.

Η Οικονομική και Κοινωνική Διάσταση

Ανάπτυξη της Κοινότητας

Τα τοπικά συστήματα τροφίμων, οι αγορές των αγροτών και η Κοινοτικά Υποστηριζόμενη Γεωργία (ΚΥΓ) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της βιώσιμης γεωργίας. Αυτές οι πρωτοβουλίες ενισχύουν τα κοινοτικά ομόλογα και υποστηρίζουν τις τοπικές οικονομίες, διατηρώντας τα δολάρια τροφίμων μέσα στην κοινότητα. Παρέχουν επίσης στους καταναλωτές φρέσκα, τοπικά παραγόμενα τρόφιμα, ενισχύοντας την επισιτιστική ασφάλεια και τη διατροφή.

Τα τοπικά συστήματα τροφίμων περιλαμβάνουν την παραγωγή και κατανάλωση τροφίμων σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, μειώνοντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μεταφοράς τροφίμων. Οι αγορές των αγροτών παρέχουν μια άμεση διέξοδο πωλήσεων για τους αγρότες, επιτρέποντάς τους να λαμβάνουν υψηλότερη τιμή για τα προϊόντα τους και να αλληλεπιδρούν με τους καταναλωτές. Επιπλέον, τα προγράμματα ΚΥΓ περιλαμβάνουν τους καταναλωτές να αγοράζουν μερίδια της παραγωγής μιας εκμετάλλευσης εκ των προτέρων, παρέχοντας στους γεωργούς ένα σταθερό εισόδημα και διασφαλίζοντας ότι οι καταναλωτές λαμβάνουν φρέσκα, εποχιακά προϊόντα.

Οι αγορές των αγροτών προσφέρουν μια άμεση διέξοδο πωλήσεων για τους αγρότες, αυξάνοντας το εισόδημά τους και παρέχοντας στους καταναλωτές πρόσβαση σε φρέσκα, τοπικά παραγόμενα τρόφιμα, δημιουργώντας μια άμεση σύνδεση μεταξύ των αγροτών και των καταναλωτών, προωθώντας την επισιτιστική ασφάλεια και τη διατροφή, διασφαλίζοντας μια σταθερή προσφορά εποχιακών προϊόντων.

Co-funded by
the European Union

Η Οικονομική και Κοινωνική Διάσταση

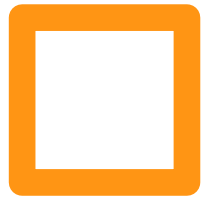
Επισιτιστική ασφάλεια και διατροφή

Η αειφόρος γεωργία διαδραματίζει καίριο ρόλο στη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας παρέχοντας σταθερή παροχή θρεπτικών, οικονομικά προσιτών τροφίμων. Με τη μείωση της εξάρτησης από τα εισαγόμενα αγαθά και την προώθηση της τοπικής παραγωγής τροφίμων, η βιώσιμη γεωργία βοηθά τις κοινότητες να καταστούν περισσότερο αυτόνομες και ανθεκτικές στις διακυμάνσεις της παγκόσμιας αγοράς τροφίμων.

Η επισιτιστική ασφάλεια προϋποθέτει ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν πρόσβαση σε επαρκή, ασφαλή και θρεπτικά τρόφιμα. Η αειφόρος γεωργία συμβάλλει στην επισιτιστική ασφάλεια διατηρώντας τη γονιμότητα του εδάφους, διατηρώντας τους υδάτινους πόρους και προάγοντας τη βιοποικιλότητα. Οι πρακτικές αυτές βοηθούν να διασφαλιστεί ότι τα γεωργικά συστήματα παραμένουν παραγωγικά και ανθεκτικά, ακόμη και ενόψει των περιβαλλοντικών και οικονομικών προκλήσεων.

Co-funded by
the European Union

Βιώσιμες Γεωργικές Πρακτικές

Co-funded by
the European Union

Βιώσιμες Γεωργικές Πρακτικές

Η βιώσιμη γεωργία είναι μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της γεωργίας που αποσκοπεί στην παραγωγή τροφίμων, ινών και άλλων φυτικών ή ζωικών προϊόντων με τρόπο που προστατεύει το περιβάλλον, τη δημόσια υγεία, τις ανθρώπινες κοινότητες και την καλή διαβίωση των ζώων. Με την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών, οι αγρότες μπορούν να δημιουργήσουν πιο ανθεκτικά γεωργικά συστήματα που είναι ικανά να προσαρμόζονται στις μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές συνθήκες, διατηρώντας παράλληλα την παραγωγικότητα. Εδώ, ερευνούμε διάφορες βιώσιμες γεωργικές πρακτικές, εξετάζοντας τα οφέλη τους και τη συμβολή τους σε ένα πιο βιώσιμο και ανθεκτικό σύστημα τροφίμων.

Co-funded by
the European Union

Βιώσιμες Γεωργικές Πρακτικές

Αμειψισπορά και ποικιλομορφία

Η αμειψισπορά και η ποικιλομορφία αποτελούν θεμελιώδεις πρακτικές στην αειφόρο γεωργία. Η αμειψισπορά περιλαμβάνει την καλλιέργεια διαφορετικών ειδών καλλιεργειών στην ίδια περιοχή σε διαδοχικές εποχές, ενώ η ποικιλομορφία των καλλιεργειών αναφέρεται στη φύτευση μιας ποικιλίας καλλιεργειών στο πλαίσιο ενός συγκεκριμένου γεωργικού συστήματος. Οι πρακτικές αυτές βοηθούν στη διατήρηση της υγείας του εδάφους με τη διαφοροποίηση των θρεπτικών απαιτήσεων των διαφόρων καλλιεργειών και την διακοπή των παρασίτων και των κύκλων ασθενειών. Για παράδειγμα, τα όσπρια όπως τα φασόλια και τα μπιζέλια μπορούν να περιστραφούν με δημητριακά όπως το σιτάρι και το καλαμπόκι για να αναπληρώσουν φυσικά το άζωτο του εδάφους, μειώνοντας έτσι την ανάγκη για συνθετικά λιπάσματα. Η ποικιλομορφία των καλλιεργειών ενισχύει επίσης την οικονομική σταθερότητα, διαφοροποιώντας τις πηγές εισοδήματος για τους γεωργούς και μετριάζοντας τους κινδύνους που συνδέονται με τις διακυμάνσεις της αγοράς και τη μεταβλητότητα του κλίματος.

Βιώσιμες Γεωργικές Πρακτικές

Αγροδασοκομία

Η αγροδασοκομία είναι η ενσωμάτωση των δένδρων και των θάμνων στα συστήματα καλλιέργειας και κτηνοτροφίας. Η πρακτική αυτή προωθεί τη βιοπιοικιλότητα, ενισχύει τη διατήρηση του εδάφους και συμβάλλει στον μετριασμό των κλιματικών αλλαγών. Τα δέντρα στα αγροδασικά συστήματα παρέχουν ενδιαιτήματα για διάφορα είδη, σταθεροποιούν το έδαφος με τα ριζικά τους συστήματα και απομονώνουν διοξείδιο του άνθρακα, συμβάλλοντας στη μείωση των επιπέδων των αερίων του θερμοκηπίου. Δύο κοινές τεχνικές αγροδασοκομίας είναι η καλλιέργεια σε σοκάκια, η οποία περιλαμβάνει τη φύτευση σειρών δέντρων με ενδιάμεσες καλλιέργειες, και το silvopasture, το οποίο συνδυάζει τη δασοκομία και τη βόσκηση οικόσιτων ζώων με αμοιβαία επωφελή τρόπο. Τα συστήματα αυτά δημιουργούν ένα πιο ποικίλο και παραγωγικό γεωργικό τοπίο.

Βιώσιμες Γεωργικές Πρακτικές

Συντηρητική άροση

Η συντηρητική άροση ελαχιστοποιεί τις διαταραχές του εδάφους και διατηρεί τα υπολείμματα των καλλιεργειών στην επιφάνεια του εδάφους. Αυτή η πρακτική βοηθά στη διατήρηση της δομής του εδάφους και της οργανικής ύλης, βελτιώνοντας τη διήθηση και κατακράτηση του νερού και μειώνοντας τη διάβρωση προστατεύοντας το έδαφος από τις διαβρωτικές δυνάμεις του ανέμου και του νερού. Η καλλιέργεια χωρίς άροση, όπου οι σπόροι σπέρνουν απευθείας στο έδαφος χωρίς όργωμα, και η ρίψη λωρίδων, όπου η άροση περιορίζεται σε στενές λωρίδες όπου θα φυτευτούν οι σπόροι, είναι αποτελεσματικές μέθοδοι συντήρησης άροσης. Αυτές οι προσεγγίσεις όχι μόνο διατηρούν την υγρασία του εδάφους και μειώνουν τη διάβρωση, αλλά και μειώνουν το κόστος καυσίμων και εργασίας.

Βιώσιμες Γεωργικές Πρακτικές

Ολοκληρωμένη διαχείριση επιβλαβών οργανισμών (IPM)

Η ολοκληρωμένη διαχείριση παρασίτων (IPM) είναι μια στρατηγική που βασίζεται στο οικοσύστημα και επικεντρώνεται στη μακροπρόθεσμη πρόληψη παρασίτων μέσω ενός συνδυασμού τεχνικών. Η IPM στοχεύει στη μείωση της εξάρτησης από τα χημικά φυτοφάρμακα, ελαχιστοποιώντας έτσι την περιβαλλοντική μόλυνση και τον κίνδυνο ανάπτυξης ανθεκτικότητας των παρασίτων σε αυτές τις χημικές ουσίες. Οι βιολογικές μέθοδοι ελέγχου, όπως η χρήση φυσικών θηρευτών ή παρασίτων για τον έλεγχο των παρασίτων πληθυσμών, είναι αναπόσπαστο μέρος της IPM. Οι πολιτιστικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης της αμειψισποράς και της φύτευσης ποικιλιών καλλιεργειών ανθεκτικών στα παράσιτα, καθώς και οι μηχανικοί έλεγχοι όπως η φυσική απομάκρυνση των παρασίτων και η χρήση φραγμάτων, αποτελούν επίσης ουσιώδη συστατικά της IPM. Οι στρατηγικές αυτές δημιουργούν συλλογικά μια πιο ισορροπημένη και βιώσιμη προσέγγιση για τη διαχείριση των επιβλαβών οργανισμών.

Βιώσιμες Γεωργικές Πρακτικές

Βιολογική γεωργία

Η βιολογική γεωργία αποφεύγει συνθετικές εισροές, όπως συνθετικά λιπάσματα και φυτοφάρμακα, βασιζόμενη αντ' αυτού σε φυσικές διεργασίες για τη διατήρηση της γονιμότητας του εδάφους και τον έλεγχο των παρασίτων. Η ριρακτική αυτή ενισχύει την υγεία του εδάφους έσω τη χρήση οργανικών υλών, προωθεί τη βιορροικιλότητα στηρίζοντα ένα ευρύ οικοσύστημα τόσο υριεράνω όσο και κάτω αριό το έδαφο, και βελτιώνει την ασφάλεια των τροφίων μειώνοντας τον κίνδυνο ρύπανσης από βλαβερές χημικές ουσίες. Φυσικά λιπάσματα όπως το κομπόστ, η πράσινη κοπριά και η ζωική κοπριά χρησιμοποιούνται για τον εμπλουτισμό του εδάφους, ενώ η διαχείριση των παρασίτων περιλαμβάνει βιολογικές μεθόδους ελέγχου και τη χρήση οργανικών παρασιτοκτόνων. Η αμειψισπορά και η πολυκαλλιέργεια, που διασφαλίζουν την ποικιλομορφία των καλλιεργειών και της ποικιλίας, αποτελούν επίσης θεμελιώδεις αρχές της βιολογικής γεωργίας.

Βιώσιμες Γεωργικές Πρακτικές

Διαχείριση υδάτων

Οι αποτελεσματικές πρακτικές διαχείρισης των υδάτων είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της αποδοτικής χρήσης των υδάτινων πόρων στη γεωργία. Τεχνικές όπως η στάγδην άρδευση, η οποία αποδίδει νερό απευθείας στη ριζική ζώνη των φυτών, μειώνουν σημαντικά την εξάτμιση και την απορροή. Η συγκομιδή των όμβριων υδάτων περιλαμβάνει τη συλλογή και αποθήκευση των όμβριων υδάτων για άρδευση, ενώ η καλλιέργεια περιγράμματος, η οποία περιλαμβάνει φύτευση κατά μήκος των φυσικών περιγραμμάτων της γης, συμβάλλει στη μείωση της απορροής και της διάβρωσης του εδάφους. Αυτές οι πρακτικές όχι μόνο διατηρούν το νερό, αλλά εξασφαλίζουν επίσης ότι οι καλλιέργειες λαμβάνουν επαρκή υγρασία, βελτιώνοντας την απόδοση και την ποιότητα, και προστατεύοντας τα περιβάλλοντα υδατικά συστήματα και τα οικοσυστήματα από τις αγροτικές απορροές.

Βιώσιμες Γεωργικές Πρακτικές

Ενσωμάτωση της κτηνοτροφίας

Η ενσωμάτωση της κτηνοτροφίας σε συστήματα κτηνοτροφίας μπορεί να προσφέρει πολλά οφέλη, όπως η ανακύκλωση θρεπτικών συστατικών, ο έλεγχος ζιζανίων και η οικονομική διαφοροποίηση. Τα ζώα συνεισφέρουν στη γονιμότητα του εδάφους παρέχοντας κοπριά που εμπλουτίζει το έδαφος, ενώ τα ζώα βοσκής μπορούν να βοηθήσουν στη διαχείριση των ζιζανίων και στην κάλυψη των καλλιεργειών. Πρακτικές όπως η εναλλασσόμενη βόσκηση, όπου τα ζώα μετακινούνται μεταξύ βοσκοτόπων για την πρόληψη της υπερβόσκησης, και η διαχείριση της κοπριάς, η οποία περιλαμβάνει τη συλλογή και τη λιπασματοποίηση κοπριάς για χρήση ως λίπασμα, αποτελούν βασικά στοιχεία της βιώσιμης ενσωμάτωσης των ζώων. Αυτή η προσέγγιση όχι μόνο βελτιώνει την παραγωγικότητα της γεωργικής εκμετάλλευσης, αλλά επίσης διαφοροποιεί τις ροές εισοδήματος μέσω της πώλησης κρέατος, γαλακτοκομικών προϊόντων ή μαλλιού.

Βιώσιμες Γεωργικές Πρακτικές

Γεωργία ακριβείας

Η γεωργία ακριβείας χρησιμοποιεί την τεχνολογία για την παρακολούθηση και τη διαχείριση της διακύμανσης των καλλιεργειών, βελτιστοποιώντας τη χρήση εισροών όπως το νερό, τα λιπάσματα και τα φυτοφάρμακα. Η τεχνολογία GPS χρησιμοποιείται για χαρτογράφηση πεδίων και παρακολούθηση της υγείας των καλλιεργειών, ενώ τα drones παρέχουν εναέρια απεικόνιση και συλλογή δεδομένων. Οι αισθητήρες εδάφους παρακολουθούν την υγρασία του εδάφους και τα επίπεδα θρεπτικών συστατικών, επιτρέποντας την ακριβή εφαρμογή των εισροών. Οι τεχνολογίες αυτές ενισχύουν την αποδοτικότητα των πόρων, αυξάνουν τις αποδόσεις και μειώνουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των γεωργικών δραστηριοτήτων, καθιστώντας τη γεωργία ακριβείας ένα ισχυρό εργαλείο για τη βιώσιμη γεωργία.

Βιώσιμες Γεωργικές Πρακτικές

Βιώσιμη Υδατοκαλλιέργεια

Η αειφόρος υδατοκαλλιέργεια περιλαμβάνει την καλλιέργεια υδρόβιων οργανισμών κατά τρόπο που μιμείται τα φυσικά οικοσυστήματα. Αυτή η πρακτική υποστηρίζει την επισιτιστική ασφάλεια παρέχοντας μια σταθερή πηγή πρωτεΐνης και εισοδήματος, ενώ παράλληλα προωθεί την περιβαλλοντική διαχείριση μειώνοντας τις επιπτώσεις στα φυσικά υδάτινα συστήματα και οικοσυστήματα. Η Ολοκληρωμένη Πολυτροπική Υδατοκαλλιέργεια (IMTA) καλλιεργεί πολλά είδη μαζί, όπως ψάρια, οστρακοειδή και φύκια, για να μιμηθεί τις φυσικές αλληλεπιδράσεις και να ενισχύσει την υγεία των οικοσυστημάτων. Τα συστήματα υδατοκαλλιέργειας που ανακυκλοφορούν χρησιμοποιούν συστήματα κλειστού βρόχου για την ανακύκλωση των υδάτων και τη μείωση των αποβλήτων, καθιστώντας την υδατοκαλλιέργεια πιο βιώσιμη και αποτελεσματική.

Οι ευρωπαϊκές Γεωργικές Πολιτικές και Στρατηγικές

Co-funded by
the European Union

Οι Ευρωπαϊκές Γεωργικές Πολιτικές και Στρατηγικές

Η ευρωπαϊκή γεωργία έχει πλούσια και ποικίλη ιστορία, βαθιά ριζωμένη στον πολιτιστικό και οικονομικό ιστό της ηπείρου. Από τα αρχαία χωράφια σιτηρών της Ελλάδας και της Ρώμης μέχρι τα σύγχρονα, πολύ μηχανοποιημένα αγροκτήματα του σήμερα, οι τρόποι με τους οποίους οι Ευρωπαίοι παράγουν τρόφιμα έχουν εξελιχθεί συνεχώς. Ωστόσο, ο γεωργικός τομέας αντιμετωπίζει πολυάριθμες προκλήσεις που απαιτούν καλά μελετημένες πολιτικές και στρατηγικές. Σε αυτά ριεριλαμβάνονται η διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας, η στήριξη των αγροτικών κοινοτήτων, η ριροώθηση τη ριεριβαλλοντική βιωσιότητα και η ριροσαρογή στην κλιατική αλλαγή. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει αναπτύξει ολοκληρωμένες γεωργικές πολιτικές και στρατηγικές, με ακρογωνιαίο λίθο την Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ). Το παρόν έγγραφο διερευνά την ιστορία, την εξέλιξη και την τρέχουσα κατάσταση των ευρωπαϊκών γεωργικών πολιτικών, με ιδιαίτερη έμφαση σε πρωτοβουλίες βιωσιμότητας, όπως η στρατηγική Farm to Fork.

Co-funded by
the European Union

Οι Ευρωπαϊκές Γεωργικές Πολιτικές και Στρατηγικές

Η ευρωπαϊκή γεωργία έχει πλούσια και ποικίλη ιστορία, βαθιά ριζωμένη στον πολιτιστικό και οικονομικό ιστό της ηπείρου. Από τα αρχαία χωράφια σιτηρών της Ελλάδας και της Ρώμης μέχρι τα σύγχρονα, πολύ μηχανοποιημένα αγροκτήματα του σήμερα, οι τρόποι με τους οποίους οι Ευρωπαίοι παράγουν τρόφιμα έχουν εξελιχθεί συνεχώς.

Ωστόσο, ο γεωργικός τομέας αντιμετωπίζει πολυάριθμες προκλήσεις που απαιτούν καλά μελετημένες πολιτικές και στρατηγικές. Σε αυτά ριεριλαμβάνονται η διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας, η στήριξη των αγροτικών κοινοτήτων, η ριροώθηση της ριεριβαλλοντικής βιωσιμότητας και η ριροσαρογή στην κλιατική αλλαγή. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει αναπτύξει ολοκληρωμένες γεωργικές πολιτικές και στρατηγικές, με ακρογωνιαίο λίθο την Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ). Το παρόν έγγραφο διερευνά την ιστορία, την εξέλιξη και την τρέχουσα κατάσταση των ευρωπαϊκών γεωργικών πολιτικών, με ιδιαίτερη έμφαση σε πρωτοβουλίες βιωσιμότητας, όπως η στρατηγική Farm to Fork.

Οι Ευρωπαϊκές Γεωργικές Πολιτικές και Στρατηγικές

Η ΚΑΠ γεννήθηκε!

Γνωστή μόνο για τη δημιουργία λιμνών γάλακτος, η κοινή γεωργική πολιτική ήταν ένα από τα έργα που σημάδευσαν τη μεταπολεμική Ευρώπη.

Δείτε την εξέλιξη της στο παρακάτω βίντεο από το Κέντρο Πολυμέσων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Co-funded by
the European Union

Οι Ευρωπαϊκές Γεωργικές Πολιτικές και Στρατηγικές

Ιστορικό πλαίσιο: Η εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Γεωργίας

Η γεωργία αποτελούσε ανέκαθεν βασική οικονομική δραστηριότητα στην Ευρώπη. Ιστορικά, ο τομέας χαρακτηριζόταν από μικρές οικογενειακές εκμεταλλεύσεις που παρήγαγαν ποικίλες καλλιέργειες και ζώα για τοπική κατανάλωση. Η Βιομηχανική Επανάσταση έφερε σημαντικές αλλαγές, συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής μηχανοποιημένου γεωργικού εξοπλισμού, χημικών λιπασμάτων και βελτιωμένων ποικιλιών καλλιεργειών. Αυτές οι πρόοδοι οδήγησαν σε μεγαλύτερη παραγωγικότητα, αλλά οδήγησαν επίσης σε υποβάθμιση του περιβάλλοντος και κοινωνικές αναταραχές, όπως η ερήμωση των αγροτικών περιοχών.

Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Ευρώπη αντιμετώπισε σοβαρές ελλείψεις τροφίμων. Η κρίση αυτή υπογράμμισε την ανάγκη για μια συντονισμένη προσέγγιση της γεωργικής παραγωγής και της αγροτικής ανάπτυξης. Η Συνθήκη της Ρώμης το 1957, με την οποία ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ), έθεσε τα θεμέλια για την Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΑΠ), η οποία ξεκίνησε επίσημα το 1962. Οι πρωταρχικοί στόχοι της ΚΑΠ ήταν η αύξηση της γεωργικής παραγωγικότητας, η διασφάλιση δίκαιου βιοτικού επιπέδου για τους αγρότες, η σταθεροποίηση των αγορών, η διασφάλιση του εφοδιασμού σε τρόφιμα και η παροχή τροφίμων σε λογικές τιμές στους καταναλωτές.

Co-funded by
the European Union

Οι Ευρωπαϊκές Γεωργικές Πολιτικές και Στρατηγικές

Ιστορία της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ)

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ), η οποία θεσπίστηκε το 1962, αποτελεί μια μακρόχρονη πρωτοβουλία της ΕΕ που αποσκοπεί στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαίων γεωργών και των πολιτών. Η ΚΓΠ εισήχθη για να αρθούν οι ρεριορισμοί στην ελεύθερη κυκλοφορία των γεωργικών ριροϊόντων εταξύ των κρατών ελών, οι οριοίοι ριροκληθούν αριό εθνικού ηχανισού ριαρέβαση ριου αντιβαίνουν σι κοινέ εγγυήσει τη αγορά. Αυτή η πολιτική ήταν απαραίτητη για να εξασφαλιστεί η διαθεσιμότητα τροφίμων και η οικονομική προσιτότητα για τον πληθυσμό της Ευρώπης και για να εξασφαλιστεί ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο για τους αγρότες της. Κατά συνέπεια, η ΚΓΠ ευθυγραμμίστηκε με τους κεντρικούς στόχους που περιγράφονται στο άρθρο 39 της Συνθήκης της Ρώμης. Η Συνθήκη της Ρώμης, η οποία ίδρυσε την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, παρείχε ένα πλαίσιο για τα κράτη μέλη ώστε να επιδιώξουν κοινούς γεωργικούς στόχους μέσω κοινής πολιτικής'. Αυτοί οι στόχοι περιελάμβαναν την αύξηση της γεωργικής παραγωγικότητας μέσω τεχνολογικών προόδων, την εξασφάλιση της σταθερότητας στην αγορά, τη διατήρηση ενός σταθερού εφοδιασμού με ασφαλή γεωργικά προϊόντα, την εξασφάλιση προσιτών τιμών τροφίμων και τη διασφάλιση δίκαιων κερδών για τους αγρότες. Εριμιλέον, η ΚΓΠ ριρωθεί τη διατήρηση των φυσικών ριόρων και τη βιορικοικλότητα.

Co-funded by
the European Union

Οι Ευρωπαϊκές Γεωργικές Πολιτικές και Στρατηγικές

Λωρίδα χρόνου: η Κοινή Αγροτική Πολιτική

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική είναι από καιρό μια από τις εμβληματικές πολιτικές της ΕΕ.

Ας ρίξουμε μια ματιά στο πώς διαμόρφωσε την ευρωπαϊκή γεωργία χάρη σε αυτό το βίντεο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Co-funded by
the European Union

Οι Ευρωπαϊκές Γεωργικές Πολιτικές και Στρατηγικές

Ημερομηνία	Βήμα ΚΑΠ
1962	Γεννιέται η κοινή γεωργική πολιτική. Η ΚΓΠ έχει σχεδιαστεί ως κοινή πολιτική, με στόχο την παροχή οικονομικά προσιτών τροφίμων στους πολίτες της ΕΕ και ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο για τους αγρότες.
1984	Τα αγροκτήματα γίνονται τόσο παραγωγικά που παράγουν περισσότερη τροφή από όση χρειάζεται. Θεσπίζονται διάφορα μέτρα για να προσεγγίσουν τα επίπεδα παραγωγής στις ανάγκες της αγοράς.
1992	Η ΚΓΠ μετατίθεται από τη στήριξη της αγοράς στη στήριξη των παραγωγών. Η στήριξη των τιμών μειώνεται και αντικαθίσταται από άμεσες ενισχύσεις προς τους γεωργούς. Ενθαρρύνονται να είναι φιλικότερες προς το περιβάλλον. Η μεταρρύθμιση συμπίπτει με τη Διάσκεψη Κορυφής της Γης του Ρίο το 1992, η οποία εγκαινιάζει την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης.
2003	Η ΚΓΠ ριραρέχει εισοδηματική στήριξη. Μια νέα μεταρρύθμιση της ΚΑΠ μειώνει τη σχέση μεταξύ επιδοτήσεων και παραγωγής. Οι αγρότες λαμβάνουν τώρα εισοδηματική ενίσχυση, υπό τον όρο ότι φροντίζουν την αγροτική γη και πληρούν τα πρότυπα ασφάλειας τροφίμων, περιβάλλοντος, υγείας και καλής μεταχείρισης των ζώων.
2013	Η ΚΓΠ μεταρρυθμίζεται με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα, την προώθηση της βιώσιμης γεωργίας και καινοτομίας, τη στήριξη της απασχόλησης και της ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές και τη μεταφορά της χρηματοδοτικής βοήθειας προς την παραγωγική χρήση της γης. Η μεταρρυθμισμένη ΚΓΠ ισχύει για την περίοδο προγραμματισμού 2014-20.
2021	Μετά από εκτεταμένες διαπραγματεύσεις, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της ΕΕ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμφωνούν για περαιτέρω μεταρρύθμιση της ΚΓΠ. Αυτή η προσωρινή πολιτική συμφωνία ανοίγει το δρόμο για την επίσημη έγκριση της απαραίτητης νομοθεσίας από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο το φθινόπωρο του 2021.
2021-2022	Κατά τη διάρκεια αυτών των ετών, ισχύει μεταβατικός κανονισμός. Ο κανονισμός παρατείνει τους περισσότερους από τους κανόνες της ΚΓΠ που ίσχυαν κατά την περίοδο 2014-20, διασφαλίζοντας παράλληλα την ομαλή μετάβαση στο μελλοντικό πλαίσιο των στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ .
2023	Τα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ εφαρμόζονται σε όλες τις χώρες της ΕΕ από την 1η Ιανουαρίου 2023.

Co-funded by
the European Union

Οι Ευρωπαϊκές Γεωργικές Πολιτικές και Στρατηγικές

Περιβαλλοντική βιωσιμότητα στην ΚΓΠ

Η Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ) έχει τρεις περιβαλλοντικούς στόχους, οι οποίοι αντικατοπτρίζονται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και στη στρατηγική Από το Αγρόκτημα στο Τραπέζι: αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, προστασία των φυσικών πόρων και ενίσχυση της βιοποικιλότητας. Οι στόχοι αυτοί υποστηρίζονται από την προώθηση της βιολογικής γεωργίας από την ΚΓΠ και την υπεύθυνη διαχείριση των εισροών, όπως τα φυτοφάρμακα και τα λιπάσματα. Η ΚΓΠ στοχεύει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών της στόχων κατά τρόπο κοινωνικά και οικονομικά βιώσιμο για τους αγρότες και τις αγροτικές κοινότητες.

Αυτό το infoclip δείχνει ένα παράδειγμα βιώσιμης εκμετάλλευσης στο Enghien του Βελγίου.

Co-funded by
the European Union

Πηγές

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2020) Από το αγρόκτημα στο τραπέζι.

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ). (2020) Γεωργία και Περιβάλλον στην ΕΕ.

Ευρωπαϊκή Ένωση. (2021) Κοινή Γεωργική Πολιτική και Βιώσιμη Γεωργία.

Οργανισμός Επισιτισμού και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO). (2020) Αξιολόγηση της βιωσιμότητας των κατευθυντήριων γραμμών για τα συστήματα τροφίμων και γεωργίας (SAFA).

Διεθνές Κέντρο Τροπικής Γεωργίας (CIAT). (2019) Αγροοικολογία: Βασικές έννοιες, αρχές και πρακτικές.

Διεθνής Ομοσπονδία Κινημάτων Βιολογικής Γεωργίας (IFOAM). (2020) Ο Κόσμος της Βιολογικής Γεωργίας.

Συμμαχία τροπικού δάσους. (2020) Αγροδασοκομία: Βασικές στρατηγικές για τη βιώσιμη χρήση της γης.

Slow Food International. (2020) Το Μανιφέστο Του Αργού Φαγητού.

Ένωση για το έδαφος. (2020) Βιολογική γεωργία: Επισκόπηση.

Ηνωμένα Έθνη. Η Επιτροπή Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Co-funded by
the European Union

Cofunded
by UE

FIND OUT MORE ON
TRAININGFORFOOD.EU/PLANNING-SEEDS

OR FOLLOW US ON SOCIAL MEDIA

@PLANNING SEEDS

YOU CAN FIND ALL THE VIDEOS ON YOUTUBE

@TAMATNGO